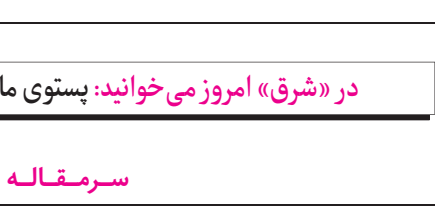

دختران افغانستان در خانه درس می خوانند

در نخستین روزهای حضور طالبان زنان به بربر خانه‌نشین شدند؛ اما تعدادی از این زنان با وجود مشکلات فراوان دست از تلاش برای تغییر و خلق امید برای سایر زنان برنداشتند. اکنون که ۱۱ ماه از حضور طالبان در افغانستان می‌گذرد، همچنان مکاتب به روی دختران در سنین بالاتر مسدود است.

صفحه آخر

چهارشنبه ۲۹ تیر ۱۴۰۱ • ۲۰ ذی‌الحجه ۱۴۴۳ • ۲۰ جولای ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۳۳۰ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: پستوی مالی شهرداری، گاز ایران در حاشیه؟ متاورس در نظام سلامت و آموزش پزشکی در جهان آینده، جمال‌زاده و فراخوانی علیه استبداد ادبی و **یادداشت‌هایی از عبدالحسین طوطیایی**، امیر عربی، حسین ناصری

سرمقاله

شهرداری‌ها و منابع مالی پایدار

هفته گذشته شورای نگهبان بالاخره لایحه منابع مالی پایدار برای شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور را بعد از رفت‌وآمدهای فراوان بین مجلس و شورای نگهبان تصویب کرد.

من اشاره‌ای می‌کنم به سابقه موضوع و مسیر طولانی طی شد. در سال ۱۳۶۸ موقعی که دولت کمک‌های خودش را به شهرداری‌ها قطع کرد و اعلام شد که شهرداری‌ها باید خودکفا باشند و لایحه لازم برای تأمین منابع شهرداری‌ها توسط وزارت کشور تهیه شود، آغاز یک مسیر انحرافی در اداره امور شهرهای ما بود. به این معنا که شهرداری‌ها را برای انجام خدمات و مأموریت‌های‌شان عملاً تنها شدند و برای تأمین منابع‌شان فکر درست و روشنی نشد. نتیجه این اقدام درحقیقت این شد که شهرها از مسیر و مدار تعادل خارج شدند و در درازمدت می‌بینیم که یکی از عوامل اصلی کاهش کیفیت زندگی در شهرهای‌مان به‌ طور قطع عدم تعیین تکلیف همین نکته بود که شهرهای‌مان چگونه و با چه منابعی باید اداره شوند.

عدم تعیین تکلیف این موضوع دست را برای حل مشکل به شکل سلیقه‌ای باز گذاشت. به این معنا که وقتی شما در نظام مدیریت شهری درآمدهای‌تان با هزینه‌های‌تان تطابق نداشته باشد، یک شهردار به زمین و زمان می‌زند برای اینکه این منابع را تأمین کند و باب عدول از قاعده و چارچوب‌های قانونی از همین جا باز شد.

زیربناگذشتن طرح‌های مصوب، طرح‌هایی که امکان برنامه‌ریزی در میان‌مدت و بلندمدت را در شهرها فراهم می‌کرد و موجب افزایش کیفیت زندگی و تعادل در شهرها می‌شد و به تبع آن چون این موضوعی که مثل نقش نفت در اقتصاد از آن نام برده می‌شود (تراکم‌فروشی) شهرهای‌مان را هم مثل کشور-که به تک‌محصولی نسبت در اداره امور آلوده شده بود، به خودش مبتلا کرد و در نهایت اینکه ما با کلان‌شهرها و شهرهایی مواجه شدیم که به طور مرتب دخل و خرج‌شان با همدیگر نمی‌خواند و کسری این دخل را در حقیقت از محل فروش تراکم و فروش برنامه‌های مصوب شهر تأمین می‌کردند. یکی از عوامل افزایش قیمت زمین و مسکن در کلان‌شهرها هم همین موضوع بوده و هست و تعادل را در بخش‌های مختلف در درازمدت این نکته به هم زده است. به این معنا که در تولید با همه در‌سرهائش یک تولیدکننده در صنعت یا کشاورزی، ممکن است که سودی معادل (فرض کنید) ۳۰ درصد در سال را بتواند برای خودش تأمین کند؛ ولی در این بخش‌ها به واسطه وجود رانتی که از محل فروش تراکم تأمین می‌شد، این سود ممکن بود در یک سال با احتساب نرخ تورم به بیش از ۶۰، ۷۰ و صد درصد افزایش پیدا کند، به همین خاطر این بخش به‌شدت جاذب سرمایه‌ها و نقدینگی‌های سرگردان بود و با افزایش شتاب تورم این موضوع شتاب بیشتری هم پیدا می‌کرد. اصلی‌ترین مانع برای اجرای برنامه‌های بلندمدت و میان‌مدت، طرح‌های تصبیلی و طرح‌های جامع شهری هم در حقیقت همین بود.

متأسفانه این لایحه در زمان لازم تهیه نشد. به یاد دارم در آخرین جلسات کمیسیون زیربنایی دولت، در سال ۱۳۸۴ در دستور کار کمیسیون زیربنایی قرار گرفت؛ ولی به نتیجه نرسید. از آن روزها تا به امروز طرح‌های متعددی در مجلس شورای اسلامی توسط نمایندگان محترم مطرح شده، ولی چون این موضوع به‌ هر صورت دارای بار مالی است، هیچ‌کدام از این طرح‌ها به نتیجه نرسیده و شورای نگهبان به استناد اصل ۷۵ قانون اساسی این طرح‌ها را رد کرده است.

در سال ۹۳ موقعی که من دبیر شورای عالی شهرسازی بودم، این موضوع را به‌عنوان یک طرح تحقیقاتی در وزارت راه و شهرسازی آغاز کردیم؛ چون ما هم افتخارات داشتیم ضامن اجرای طرح‌های مصوب دبیرخانه شورای عالی، شرایط پایدار اقتصادی و تعادل در درآمد و هزینه‌ها در شهرداری‌هاست. شهرداری‌هایی که به حقوق سر‌ماه‌شان محتاج باشند، اساساً نمی‌توانند به برنامه‌های بلندمدت و میان‌مدت بیندیشند و این موضوع را در دستور تحقیق قرار دادیم و یکی از محققان دانشگاه اصفهان که موضوع رساله دکترایش هم زیر نظر دکتر محسن رنانی در همین زمینه کار را پیش می‌برد، مسئول پیگیری این تحقیق شد. بعدها نتیجه این تحقیق هم به صورت یک کتاب با نام تأمین منابع مالی پایدار برای شهرها منتشر شد و آن کتاب مبنای شکل‌گیری لایحه‌ای شد که سال‌ها منتظرش بودیم. این لایحه در دولت در سال ۹۶ بعد از چکش‌کاری‌های فراوان در کمیسیون امور زیربنایی دولت و کلان‌شهرها به تصویب رسید و از طرف دولت به مجلس تقدیم شد و از لویجی بود که به شکل استثنائی در مراحل تصویب دو فوریتش در مجلس هشتم به تصویب رسید و این نشان‌دهنده اهمیت موضوع از دیدگاه مجلس بود.

ادامه در صفحه ۵

ولادت امام موسی کاظم (ع) را تبریک می‌گوئیم

چهارشنبه ۲۹ تیر ۱۴۰۱ • ۲۰ ذی‌الحجه ۱۴۴۳ • ۲۰ جولای ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۳۳۰ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

سخنگوی قوه‌قضائیه:

اگر نقصی در حجاب است باید با فرهنگ‌سازی و آموزش برطرف شود

نشست خبری سخنگوی قوه قضائیه با اهالی رسانه، روز گذشته طبق روال هفتگی برگزار شد. اما تفاوت این نشست با نشست‌های دیگر در پرخبربودن آن بود. مسعود ستایشی در این نشست خبری با دست پر در جمع خبرنگاران حاضر شد و درباره بازداشت‌های سیاسی اخیر، مصطفی تاجزاده، جعفر پناهی، سیف و عراقچی کلیاتی را بیان کرد.

صفحه ۳

«شرق» در گفت‌وگو با کارشناسان حواشی و متن نشست آنکارا، مسکو و تهران را ارزیابی کرد

ضرورت تداوم هوشمندی در فردای آستانه

علی‌اکبر قزازی،ایران باید با تداوم هوشمندی و به‌کارگیری دیپلماسی متعطف مانع از دورخوردن در آستانه شود

محسن پاک‌آئین: ادعای ارسال بهپاد به روسیه باعث شکل‌گیری فضای روانی منفی نسبت به ایران می‌شود

۲

ما و حریمی که خصوصی نیست

این حریم برای تو نیست

۶

نگاهی به پیچیدگی‌های بوکس و شمشیربازی

لطف هاشمی به بوکس

۹

یادداشت‌روزنامه‌نگاران

رهبر انقلاب با تأکید بر اینکه غربی‌ها با روسیه قوی و مستقل به‌کلی مخالف هستند، ناتو را موجودی خطرناک خواندند و افزودند: اگر راه در مقابل ناتو باز باشد حد و مرزی نمی‌شناسد و اگر جلوی آن در اوکراین گرفته نمی‌شد، مدتی بعد به بهانه کریمه، همین جنگ را به راه می‌انداختند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای خاطرنشان کردند: البته امروز آمریکا و غرب ضعیف‌تر از قبل شده و بسا وجود تلاش و هزینه زیاد، بُرد سیاست‌های آنها در منطقه ما از جمله در سوریه، عراق، لبنان و فلسطین بسیار کم شده است.

ایشان مسئله سوریه را بسیار مهم خواندند و با تأکید بر موضع جمهوری اسلامی مبنی بر مخالفت با حمله نظامی به این کشور و لزوم جلوگیری از آن، گفتند: یک مسئله مهم دیگر در موضوع سوریه، اشغال مناطق حاصلخیز و نفت‌خیز شرق فرات به وسیله آمریکایی‌هاست که این قضیه باید با بیرون‌راندن آنها از آن منطقه علاج شود. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تقبیح دخالت‌های رژیم صهیونیستی در قضایای منطقه، مواضع اخیر رئیس‌جمهور روسیه علیه صهیونیست‌ها را تحسین‌برانگیز خواندند. ایشان در ادامه تأکید کردند: جمهوری اسلامی، سیاست‌ها و برنامه‌هایی را که منجر به بسته‌شدن مرز ایران و ارمنستان شود، هرگز تحمل نخواهد کرد.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

فردا دیر است

مهررداداحمدی شیخانی

با اینکه حدود ۴۰ سال است که در مطبوعات قلم می‌زنم و کتاب‌هایی نیز در حوزه آموزش هنر نوشته‌ام ولی معاشم از راه نوشتن تأمین نمی‌شود. شغل اصلی من که مخارج زندگی‌ام را از آن درمی‌آورم طراحی گرافیک است. در توضیح شغل طراحی گرافیک هم لازم است بگویم که اکثر صاحبان این حرفه خویش‌فرما هستند، یعنی نه در استخدام کسی هستند که کارگر محسوب شوند و نه کسی در استخدام آنهاست که کارفرما به شمار بیایند. این نوع از مشاغل در تعریف سازمان جهانی کذب «فری‌لنس» نامیده می‌شوند که البته در تعریف شغل در کشور ما هنوز جای مشخص و معلومی ندارد. برای همین وقتی عده‌ای از صاحبان این نوع از مشاغل قصد کنند تا تشکلی سنفی برای خود داشته باشند، یا باید خود را کارفرما معرفی کنند یا کارگر و تشکل آنها هم یا کارگری خواهد بود یا کارفرمایی. اما برای آنکه منظور از مشاغل فری‌لنس معلوم شود، مثالی می‌زنم. کارگران ساختمانی را که دیده‌اید؟ همان‌ها که در نقاط مشخصی در شهرها، سر میدان یا چهارراه بخصوصی، اول صبح جمع می‌شوند تا یک نفر بیاید و از بینشان عده‌ای را برای کار بر سر یک ساختمان برد، یا مثلاً کسانی که کار نقاشی ساختمان می‌کنند. اینها ابزار کارشان مال خودشان است. تیشهای و کمچه و ماله یا قلم‌مو و سطل برای آماده‌کردن رنگ. ویژگی مشاغل فری‌لنس همین است، یعنی ابزار کار مال خودشان است و برای یک کار مشخص در زمانی مشخص، سفارش‌دهنده دارند. کار را در آن محدوده زمانی که توافق می‌کنند، انجام داده و دستمزد می‌گیرند.استخدام نیستند و معمولاً اگر بیمه هم باشند که اکثراً بیمه نیستند، بیمه خویش‌فرما هستند؛ یعنی حق بیمه‌شان را خودشان پرداخت می‌کنند و به همین دلیل که از جایی حقوق و دستمزد نمی‌گیرند باید همیشه به دنبال جذب سفارش باشند و این‌طور نیست که سر ماه حقوقی بگیرند. برای این‌عده تحولات اقتصادی بسیار ملموس‌تر است و تفاوت‌شان با افرادی که حقوق بگیر هستند، مثل کسانی است که لخت و بی‌لباس در زیر برف و باران باشند با کسانی که چتر به دست و لباس و بالاپوش به تن دارند و طبیعی است که آن فرد بی‌لباس، سرما را هم زودتر و هم شدیدتر احساس می‌کند. این وضعیت همه آنهايي است که شغل فری‌لنس دارند و تحولات اجتماعی-اقتصادی را هم سریع‌تر و هم شدیدتر از دیگران درمی‌یابند و از آنجایی که برای امرار معاش نیازمند سفارش‌دهنده‌اند، مثلاً برای یک طراح گرافیک، این‌طور نیست که یک نشانه طراحی کند یا یک پوستر بسازد و بعد آن را بفروشد.

ادامه در صفحه ۴

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی عصر دیروز (سه‌شنبه) در دیدار آقای ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه و هیئت همراه با تأکید بر ضرورت عملیاتی‌شدن تفاهم‌ها و قراردادهای بین دو کشور، هوشیاری در مقابل سیاست‌های فریبکارانه غرب را لازم دانستند و خاطرنشان کردند، همکاری‌های بلندمدت ایران و روسیه عمیقاً به نفع هر دو کشور است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این دیدار با تأکید بر اینکه حوادث جهانی نشان‌دهنده نیاز ایران و روسیه به همکاری‌های روزافزون و متقابل است، افزودند: تفاهم‌ها و قراردادهای متعددی بین دو کشور از جمله در بخش نفت و گاز در جریان است که باید تا انتها پیگیری و عملیاتی شوند.

ایشان همکاری‌های اقتصادی ایران و روسیه را به‌ویژه در پی تحریم‌های غرب، ضروری و به نفع هر دو کشور دانستند و درخصوص حوادث اوکراین گفتند: جنگ یک مقوله خشن و سخت است و جمهوری اسلامی از اینکه مردم عادی دچار آن شوند به هیچ وجه خرسند نمی‌شود اما در قضیه اوکراین چنانچه شما ابتکار عمل را به دست نمی‌گرفتید، طرف مقابل با ابتکار خود، موجب وقوع جنگ می‌شد.

یادداشت

مسئله توزیع کالاهای یارانه‌ای

حمزه‌نوذری جامعه‌شناس واستاد دانشگاه

برخی افراد جامعه با قیمت‌های بازاری نمی‌توانند کالاهای ضروری و اساسی را خرید و مصرف کنند. به عبارتی در شرایط فعلی برخی خانواده‌ها در صورت عدم مداخله و حمایت دولت و جامعه نمی‌توانند کالری لازم برای بقای خود را به دست بیاورند. براساس این دولت‌ها سعی می‌کنند کالاهای ضروری را با قیمت پایین‌تر از بازار برای افراد و خانواده‌های فقیر و کم‌درآمد فراهم کنند. دولت‌ها در ایران به‌ویژه در سال‌های اخیر سعی کرده‌اند در طول سال چندین نوبت کالاهایی مانند برنج، شکر و روغن را با قیمت‌های پایین‌تر از بازار در اختیار افراد فقیر جامعه قرار دهند. به‌ظاهر چنین اقدامی قابل تقدیر و گامی مهم در راستای حمایت از خانوارهای فقیر جامعه است؛ اما شیوه و روشی که دولت‌ها برای توزیع این کالاها در پیش گرفته‌اند، چندان مؤثر نبوده و گاهی به ضد خود بدل شده و عملاً نابرابری‌ها را بیشتر کرده است. این مسئله مربوط به دولت خاصی نیست و مسئله نحوه توزیع در همه دولت‌ها وجود داشته است. مسئله را با مثالی بیشتر توضیح می‌دهم. در اواخر اسفندماه و در ابتدای فروردین ۱۴۰۱ در یکی، دو شهر و شهرستان کوچک شاهد توزیع نامناسب کالاهای یارانه‌ای بودم که قرار بود به دست گروه‌های فقیر و کم‌درآمد جامعه برسد. جهاد کشاورزی در شهرستان یک یا دو عمده‌فروش کالاهای اساسی را با هدف در اختیار گذاشتن کالاهای اساسی به گروه‌های کم‌درآمد انتخاب کرده بود و برنج هندی ۱۰ کیلوپی را با قیمت ۱۸۰ هزار تومان به این بازاری‌ها فروخته و از آنها خواسته بود که برنج ۱۰ کیلوپی را با قیمت ۱۸۵ هزار تومان در یک روز خاص که از سوی جهاد کشاورزی اعلام می‌شود، به افراد بفروشند؛ درحالی‌که قیمت این کالاها در بازار بیش از ۲۸۰ هزار تومان بود. در این‌میان بیش از صد هزار تومان کمک یارانه‌ای دولت به افراد است. اعلام زمان توزیع برنج از طریق شبکه‌های اجتماعی به‌ویژه واتس‌اپ انجام شد. از همین‌جا چالش و مشکل آغاز می‌شود. کسانی که بیشترین دسترسی به این شبکه‌های اجتماعی را دارند و عضو گروه‌های بیشتری هستند، زودتر و به‌موقع از چگونگی، زمان و مکان توزیع کالاهای به قیمت دولتی آگام می‌شوند و افراد کم‌سواد و سالمندانی که دسترسی به گوشی هوشمند ندارند، به‌موقع مطلع نمی‌شوند. در زمان توزیع، کسانی که وسیله نقلیه دارند زودتر به مکان توزیع می‌رسیدند. مشکل دوم، بحث صف و اختلاف‌ها و دعوایی‌که بین افراد بر سر نوبت شکل می‌گرفت، بود. مشکل سوم این است که بیش از نیمی از کالاهای یارانه‌ای به سازمان‌های دولتی می‌رسد. برخی سازمان‌های دولتی تقاضای زیادی برای در اختیار گرفتن این کالاها دارند.

ادامه در صفحه ۴

ادامه در صفحه ۴